

Sykehuset Innlandet HF
Styremøte 23.06.22

SAK NR 049–2022

**DIGITALISERING I SYKEHUSET INNLANDET – STATUS, FREMDRIFT OG
UTFORDRINGER**

Forslag til

VEDTAK:

1. Styret tar saken «*Digitalisering – status, fremdrift og utfordringer 2022*» til orientering.
2. Styret ser det som vesentlig at pågående og planlagte regionale og lokale IKT-prosjekter bidrar til økt kvalitet, bedre ressursutnyttelse og realisering av det framtidige målbildet, samtidig som pasient- og informasjonssikkerheten ivaretas.

Brumunddal, 16. juni 2021

Alice Beathe Andersgaard
administrerende direktør

Bakgrunn

Denne saken gir styret en oppdatert orientering om status for digitalisering og pågående og planlagte regionale og lokale IKT-prosjekter.

For å realisere målbildet og videreutvikle vår felles helsetjeneste, må Sykehuset Innlandet planlegge og ta i bruk teknologi i og utenfor sykehus og mellom de ulike aktørene med ansvar for pasientbehandlingen. Digital avstandsoppfølging og høsting av data fra medisinsk utstyr som benyttes i og utenfor sykehus, vil gi mulighet til mer fleksibel tilgang til helsetjenestene. Pasientmøtene vil også i økende grad være virtuelle og nye elektroniske kommunikasjonsløsninger må utvikles og tas i bruk.

Det er viktig med god styring og innfasing av teknologiske løsninger som ivaretar krav til pasientsikkerhet, informasjonssikkerhet, personvern og realiserer planlagte gevinster. Hensiktsmessig organisering og god funksjonalitet forutsetter at helsepersonell endrer måten å arbeide på. Dette krever tett samhandling mellom de kliniske miljøene og de teknologiske fagområdene.

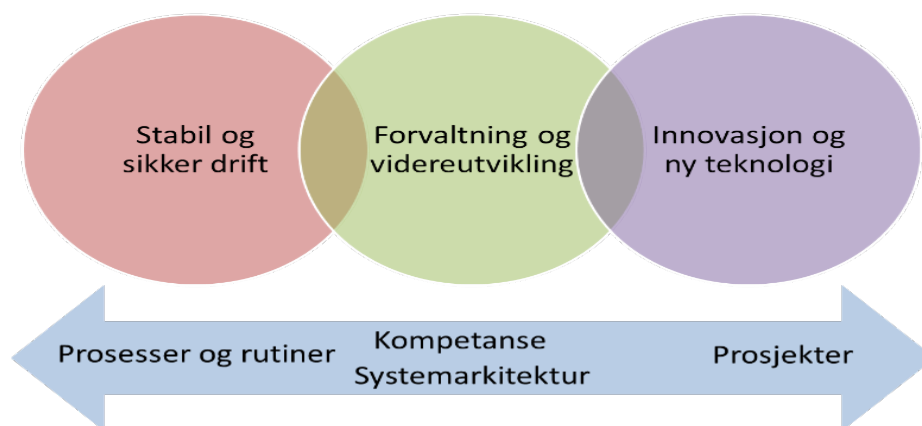
Prioriterte satsingsområder for teknologiutvikling er nye løsninger for mobilitet og avstandsoppfølging og teknologiutvikling knyttet til det framtidige målbildet.

Saksframstilling

Sykehuset Innlandet forvalter en stor løsningsportefølje og en kostbar utstyrspark, inkludert medisinsk-teknisk utstyr (MTU) til bruk i sykehusene og til hjemmebehandling. Utviklingen av teknologiske løsninger har fulgt den organisatoriske utviklingen av Sykehuset Innlandet, og forskjellige systemer ved ulike lokalisasjoner er gradvis erstattet av enhetlige og primært regionale løsninger for hele foretaket. Teknologi er alt fra stort og dyrt utstyr som krever eiendomstilpasninger og tunge IKT-systemer med pasientinformasjon og omfattende integrasjoner, til enkle utstyrsenheter og lettere administrative systemer. Innenfor hvert enkelt område er det behov for å kartlegge hvordan teknologi understøtter dagens arbeidsprosesser og hvordan oppgavene alternativt kan løses bedre ved hjelp av nye teknologiske hjelpemidler.

Stabil og sikker drift er et grunnleggende premiss

Stabil og sikker drift av teknologiske løsninger er avgjørende for at Sykehuset Innlandet skal levere gode helsetjenester. Dette innebærer et tett samarbeid med Sykehuspartner og utstyrsleverandører. Det store omfanget av oppgaver gir behov for å strukturere og prioritere slik at satsing på ny teknologi ikke får negative konsekvenser for stabil og sikker drift. Figuren under viser oppgavene for å sikre videreutvikling og stabilitet i driften.

Personvern, informasjonssikkerhet og pasientsikkerhet

Arbeidet med å ivareta personvern og informasjonssikkerhet har høy prioritet. God informasjonssikkerhet er viktig for å kunne utøve forsvarlige helsetjenester. Sykehuset Innlandet er dataansvarlig for informasjonssystemene og må sikre informasjonens integritet, tilgjengelighet og konfidensialitet, og at det ikke er en motsetning mellom informasjonssikkerhet og pasientsikkerhet. God pasientsikkerhet krever at opplysninger lagres og deles mellom helsepersonell, at opplysningene er korrekte og oppdaterte, og at pasient/bruker og helsepersonell har tillit til systemer og personell. Mangelfull informasjon og svikt i overganger innad og mellom helsetjenestenivåer, er dokumentert som et av de største risikoområdene for pasientsikkerhet. Foretaket samarbeider daglig med Sykehuspartner om konkrete tiltak for å redusere risiko og øke robustheten i systemer og tjenester.

Tiltak som følges opp er:

- Oppdatering og utfasing av eldre systemer. Mange av disse har dårligere sikkerhet enn det som godtas på den regionale plattformen.
- Kontinuerlig oppfølging av Regional protokoll gir Sykehuset Innlandet bedre oversikt over alle IKT-systemer som benyttes.
- Sykehuset Innlandet oppdaterer systemer som inngår i det gamle sih.no-domenet og disse flyttes til SIKT-domenet fortløpende.

Helseteknologi i Sykehuset Innlandet

Sykehuset Innlandet må ha nødvendig kompetanse til å bestille og videreutvikle tjenester og forvalte informasjonssikkerhet. Sykehusene i Helse Sør-Øst samordner datasystemer og faglige prosedyrer. Det er i tillegg behov for lokal brukertilpasning og utvikling som krever kunnskap om lokale forhold kombinert med kunnskap om hvordan fellessystemene kan tilpasses.

Helseteknologi i Sykehuset Innlandet omfatter fagområdene e-helse og IKT, medisinsk teknologi og behandlingshjelpemidler, og er organisert i samme avdeling. Avhengigheten mellom disse fagområdene er blitt stadig tydeligere i takt med økende grad av digitalisering. Mange av de nye systemløsningene i helsevesenet handler primært om å etablere sentrale arkivløsninger som gir tilgang til pasientinformasjon for overvåking og diagnostikk. I tillegg kommer løsninger for fjernbehandling som utstyr til digital hjemmebehandling og operasjonsrobot. Dette er systemløsninger hvor

medisinsk-teknisk utstyr virker sammen med IKT-produkter og systemer. Kommunikasjonen skjer via nettverk, mellom serversystemer, databaser og/eller andre lagringsmedia. I alle systemer der pasientopplysninger lagres, må hensyn til pasientsikkerhet, informasjonssikkerhet og personvern ivaretas.

«Veileder for personvern og datasikkerhet – medisinsk-teknisk utstyr», beskriver tydelig rollen for medisinsk teknologi i disse løsningene. Helseforetakets medisinsk-tekniske personell skal, sammen med klinikere, delta i prosessene knyttet til systemløsningsdesign og risikovurderinger.

Forskning og innovasjon

Sykehuset Innlandet har over flere år bygget opp en portefølje av innovasjons- og forskningsprosjekter innen digital hjemmeoppfølging, samhandling, og digitalisering av opplæring og trening. Erfaringene viser at digitalisering kan fremme både kvalitet, effektivitet, pasientsikkerhet og pasienttilfredshet. Implementering av digitale løsninger utover prosjekters omfang er utfordrende ressursmessig. Det innebærer at de gode løsningene må innarbeides i strategier og planer for å sikre prioritet for implementering i daglig drift.

Gjennom samarbeid med klyngenettverk, academia, næringsliv og kommuner, har Sykehuset Innlandet bygget opp en infrastruktur for innovasjons- og forskningsarbeid som kan gi tilgang på ekstern kompetanse. Partnerskapet i Helseinn har gitt en tettere tilknytning til helsenæringen gjennom formalisert «klynge-til-klynge»-samarbeid med Norway Health Tech og Norwegian Smart Care Cluster. Samarbeidet ble etablert med støtte fra Innovasjon Norge i 2021 og har som målsetting å bedre mulighetene for samarbeid mellom tjenesten og næringsliv for utvikling av mer behovstilpassede digitale løsninger. Dette partnerskapet er et ledd i utviklingen av bedre modeller for utviklingsorienterte bedriftshenvendelser og samarbeid med bedrifter i Sykehuset Innlandet.

Sykehuset Innlandet er videre partner i et Senter for forskningsdrevet Innovasjon (SFI) innen informasjonssikkerhet (Norsk senter for cybersikkerhet i kritiske samfunnsfunksjoner, NORCICS), som ledes av NTNU. Partnerskapet i SFI NORCICS gir en god mulighet for å løfte problemstillinger, digitaliserings- og IKT-prosjekter, samt egne fagmiljøer innenfor informasjonssikkerhet, inn på en samarbeidsarena hvor det kan bygges kompetanse, forskning og innovative løsninger for helsetjenestens behov tilknyttet sikkerhet i digitalisering.

Plan for digitalisering

Ett av målene i Sykehuset Innlandet sin virksomhetsstrategi for 2023-2026, er å utarbeide og operasjonalisere en plan for digitalisering. Digitalisering skal skape en bedre hverdag for pasienter, pårørende og ansatte, og skal bidra til ønsket transformasjon og utvikling av teknologimodenhet i foretaket. Samhandling med primærhelsetjenesten er et prioritert satsningsområde. Digitalisering skal være en integrert del av alle aktiviteter og prosesser i foretaket, med særlig stor vekt på digitalisering av tjenester som understøtter sykehusets virksomhetsplan og strategiske mål, samt understøtte målene i regionale delstrategier innenfor teknologiområdet, pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring, og kompetanse og utdanning.

Digitaliseringsarbeidet er omfattende og det er hensiktsmessig å strukturere tilnærmingen og teknologier som skal benyttes, i en plan.

Digitaliseringsplanen er delt inn i fire hovedområder:

1. Nåsituasjon

2. Nasjonale, regionale og lokale prosjekter

3. Organisasjon

1. Teknologimodenhet
2. Lederutvikling og kompetanseutvikling
3. Organisasjonsutvikling
4. Informasjonssikkerhet og personvern
5. Økonomi
6. Forbedrings- og gevinstrealiseringsarbeid
7. Porteføljestyling

4. Digitalisering

Målsettinger:

1. Vår felles helsetjeneste – en bedre hverdag
2. Digital transformasjon
3. Digital kompetanse
4. Digitalisering i ledelse og styring
5. Ny digital samhandling med smarte systemer

Ulike initiativ og tiltak i denne planen er eksempelvis digital hjemmeoppfølging, mobilitet, lokaliserings- og sporingsteknologi, medisinsk-teknisk utstyr og teknologisk infrastruktur. Andre sentrale utviklingstrekk innen teknologi og digitalisering som gir muligheter, og som vurderes inn i planen, er kunstig intelligens/maskinlæring, robotisering og prosessautomatisering, avansert medisinsk-teknisk utstyr og robotisering, persontilpasset medisin, persontilpasset behandling og oppfølging, distribuert dataanalyse og person genererte data.

Planen skal operasjonaliseres i 2023 og rulleres årlig.

Sykehuspartner – status og utfordringer

Sykehuspartner er felles tjenesteleverandør for regionens helseforetak innenfor områdene IKT, HR, innkjøp og logistikk. Drift og forvaltning av løsningene skal være kostnadseffektive. Sykehuspartner skal bistå i arbeidet med standardisering og effektivisering i helseforetakene i tråd med regionale føringer innenfor området. Eventuelle nye eller endrede oppgaver og tjenester skal kun etableres og leveres etter bestilling fra helseforetakene.

Leveranser fra Sykehuspartner følges opp gjennom løpende dialog og via de tre avtalefestede arenaene: driftsmøte, kundemøte og direktørmøte. Det er utfordringer med forsinkelser i leveransene fra Sykehuspartner, og møtene er arenaer saker kan diskuteres og eventuelt eskaleres. Overordnet status for Sykehuspartner sine leveranser til Sykehuset Innlandet hittil i 2022 er beskrevet i vedlegg 3.

Helse Sør-Øst og Regional IKT-portefølje

Regionale IKT-prosjekter i Helse Sør-Øst skal fornye og standardisere arbeidsprosesser og teknologi med en målsetting om bedre kvalitet og pasientsikkerhet, økt effektivitet og bedre samhandling mellom aktører som er involvert i pasientbehandlingen. Gjennom dette blir sykehusene i stand til å møte samfunnets forventninger om bruk av IKT og muligheter for selvbetjening. Til grunn for arbeidet ligger teknologistrategien for regionen fram mot 2025.

Porteføljestyring benyttes som ledelsens og organisasjonens verktøy for å planlegge og levere prioriterte endringsinitiativ som understøtter målene om utvikling av gode og fremtidsrettede helsetjenester og mer effektiv pasientbehandling

Administrerende direktør i Helse Sør-Øst RHF leder porteføljestyret der alle helseforetakene er representert ved foretakets administrerende direktør. Porteføljestyret har ansvar for at det er de rette prosjektene som startes opp som regionale initiativ og at prosjektene innrettes til det beste for helseforetakene i foretaksgruppen. Oppstart av nye prosjekter skal være i tråd med regional og nasjonal strategi og i tråd med retningslinjer for porteføljestyring i Helse Sør-Øst. Regionalt porteføljestyre skal også bidra til at de initiativene som er startet opp, fullføres i henhold til god praksis for prosjektgjennomføring. Videre skal porteføljestyret bidra til at foretaksgruppen oppnår ønskede effekter og nytte (gevinster) av de initiativ som startes.

I Oppdrag og bestilling 2022 pålegges Sykehuset Innlandet å innføre regionale løsninger i henhold til regionale gjennomføringsplaner. For nærmere beskrivelse av oppdrag innenfor IKT-området, samt utvalgte prosjekter innført det siste året eller planlagt innen 2023, se vedlegg 1 og 2.

De regionale IKT-prosjektene skal bidra til å utvikle spesialisthelsetjenesten og støtte opp under regional utviklingsplan. Prosjektene gjennomføres i samarbeid med helseforetakene og er organisert i delporteføljer.

Regionale delporteføljer

Delportefølje - Kliniske IKT-løsninger

Regional klinisk løsning er en strategisk delportefølje med formål å etablere felles konsoliderte og moderne, kliniske løsninger som støtter opp under trygge, effektive og helhetlige pasientforløp i Helse Sør-Øst. Delporteføljen består av i overkant av 20 igangsatte prosjekter. Alle prosjektene skal understøtte standardisering av kliniske prosesser og etablere felles løsninger som er nødvendig for samhandling, kommunikasjon og samarbeid. Et eksempel på en regional, klinisk IKT-løsning som ble innført i Sykehuset Innlandet i 2021, er digitale venteliste-brev.

Delportefølje - Virksomhetsstyring (VIS)

I delportefølje virksomhetsstyring inngår løsninger for å nå det strategiske målbildet for virksomhetsstyring, herunder styring av aktivitet, kvalitet og pasientsikkerhet, logistikk, HR, økonomi og prosjekter. I arbeidet inngår standardisering av prosesser og felles grunndata og kodeverk på tvers av systemer der dette er hensiktsmessig. Gjennom etablering av regional data- og analyseplattform skal det legges til rette for kostnadseffektiv, gjenbrukbar, bærekraftig og sikker bruk av data regionalt og både lokalt for Sykehuset Innlandet og mellom foretakene i regionen. Plattformen vil fungere som en «motorvei» for uthenting, behandling, lagring og utlevering av virksomhetsdata for en rekke bruksområder som HR, økonomi, kvalitet og pasientsikkerhet. Sykehuset Innlandet vil ta løsningen i bruk høsten 2022.

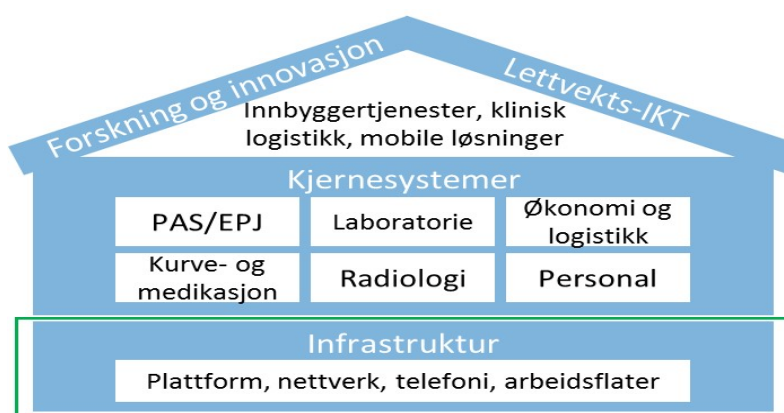
Delportefølje IKT for forskning

Formålet med delporteføljen er i denne fasen å utvikle og innføre en forskningsportal i Helse Sør-Øst som skal bidra til å forenkle og forbedre gjennomføringen av forskningsprosjektene i regionen. Enklere tilgang til infrastruktur tjenester som kreves i effektiv og sikker behandling av forskningsdata, vil kunne gi flere forskningsprosjekter og større forskningsbredde. Innføring av forskningsportalen skal ferdigstilles i 2022.

Program IKT-infrastrukturmodernisering/STIM

Målbildet for IKT-infrastrukturmoderniseringen er en standardisert, modernisert og sikker regional IKT-infrastruktur som muliggjør leveranse av fleksible, effektive tjenester og innovasjon i helseforetakene til beste for pasientbehandlingen, samt økonomisk bærekraft over tid. Det planlegges økt bruk av moderne sky-tjenester. Infrastrukturmoderniseringsprogrammet, STIM, vil gi grunnlag for å bygge nødvendige og ønskede tjenester innenfor blant annet samhandling, mobilitet og sporing. I tillegg vil programmet etablere ny, felles plattform som både vil gi økt grad av fleksibilitet og bedre ivaretagelse av drift og sikkerhet.

Felles og oppdatert IKT-plattform i Helse Sør-Øst basert på en moderne infrastruktur, er en forutsetning for både effektiv og sikker informasjonsdeling, samhandling mellom helseforetakene og ekstern samhandling. Dagens trusselnivå og samfunnets krav til personvern gjør dette til et svært omfattende arbeid. Programmet eies og styres av Sykehuspartner HF.

En standardisert, modernisert og sikker regional IKT-infrastruktur som muliggjør leveranse av fleksible, effektive tjenester og innovasjon i helseforetakene, til det beste for pasientbehandlingen.

Økonomi

Sykehuset Innlandet har årlig tjenesteavtale med Sykehuspartner HF som omfatter IKT drift- og forvaltning, konsulenttenester, brukerstøtte og tjenestepris (avskrivninger, drift og vedlikehold) av lokale og regionale tiltak og investeringer. Kostnader knyttet til forhold i tjenesteavtalen med Sykehuspartner HF er for 2022 på om lag kr 400 millioner kroner og for 2023 på om lag 407 millioner kroner. Kostnadsnivået har økt jevnt fra 2009 og det forventes fortsatt økning i årene framover, spesielt knyttet til nye regionale investeringer på IKT-området.

Forbedringsarbeid og gevinstrealisering

Ved innføring av ny teknologi er det behov for opplæring, endring i arbeidsprosesser og arbeid med gevinstrealisering for å hente ut effektene.

Helse Sør-Øst RHF har etablert et nettverk for gevinst- og endringsarbeid, som utarbeider en felles metodikk for realisering av gevinster. Arbeidet innebærer blant annet utvikling av malverk både for prosjektperioden, implementering i drift og forvaltning. Tidlig oppmerksomhet på mulige gevinster er avgjørende for å oppnå effekt av innføring av ny teknologi og løsninger. Sykehuset Innlandet har utviklet forbedrings- og endringsplan med et rolle- og ansvarskart som benyttes i prosjekter og større forbedringsarbeid. Ett eksempel er innføring av elektronisk kurve, der ny teknologisk løsning bidrar til at ansatte selv har definert mulige gevinstområder. Eierskap til de nødvendige endringene er nødvendig for å realisere gevinstene.

Administrerende direktørs vurdering

Teknologiløsninger er en av forutsetningene for faglig forsvarlig drift og kan ikke vurderes i et avgrenset teknologisk perspektiv. Utvikling av moderne teknologiløsninger er tett knyttet til faglig utvikling og i økende grad en forutsetning for rask, sikker og presis diagnostikk, behandling, pasientflyt, samhandling og oppfølging.

Nye løsninger innenfor teknologi og digitalisering, krever endring i arbeidsmåter for de ansatte og må være integrert med arbeidet i organisasjonsutviklingsprogrammet og arbeidet med framtidig målbylde og sykehusstruktur. Effekt oppnås best når arbeidet med teknologiske løsninger blir en integrert del av det kontinuerlige forbedringsarbeidet i den enkelte avdeling.

Digitalisering skal skape en bedre hverdag for pasienter, pårørende og ansatte, og skal bidra til ønsket transformasjon og utvikling av teknologimodenhet i foretaket. Digitaliseringsarbeidet er omfattende og skal struktureres i en digitaliseringsplan.

Sykehuset Innlandet vil være involvert i store IKT- og teknologiprojekter i årene som kommer. Nye regionale IKT-løsninger samt enkelte hovedprosjekter i IKT-infrastrukturmoderniseringen, vil fortsette å være utfordrende for organisasjonen økonomisk og ressursmessig. Innføring av ny teknologi må harmoniseres med hva organisasjonen er i stand til å ta imot på en god måte. Arbeidet med gevinstrealisering og forbedring må gis oppmerksomhet gjennom hele prosjektperioden og ved overføring til ordinær drift.